

FERENC PÁPA ÜZENETE A HIVATÁSOK 58. VILÁGNAPJÁRA

(2021. április 25.)

Szent József: a hivatás álma

Kedves Testvérek!

Az elmúlt év december 8-án, annak alkalmából, hogy százötven évvel ezelőtt nyilvánították Szent Józsefet az egyetemes Egyház védőszentjévé, egy különleges, neki szentelt év kezdődött el (vö. az Apostoli Penitenciária 2020. december 8-i határozata). Részemről a *Patris corde* apostoli levelet azzal a céllal írtam meg, hogy „növelje szeretetünket e nagy szent iránt” (*Patris corde* apostoli levél, befejezés). Szent József rendkívüli alak, ugyanakkor „mindegyikünk emberi helyzetéhez is nagyon közel áll”. Szent József nem keltett feltűnést, nem rendelkezett különleges karizmákkal, és különlegesnek sem tűnt a vele találkozóknak szemében. Nem volt híres, és nem is vetette magát észre: az evangéliumok egyetlen szavát sem közlik. A hétköznapi életén keresztül mégis valami rendkívüli dolgot ért el Isten szemében.

Isten a szívet nézi (vö. 1Sám 16,7), és Szent Józsefben felismerte az atyai szívet, amely a napi rutin közepette képes életet adni. A hivatásoknak ugyanis ez a célja: mindennap életet adni és megújítani. Az Úr atyai és anyai szíveket szeretne megformálni: nyitott, nagy kezdeményezésekre képes szíveket, melyek nagylelkűek az önátadásban, együttérzőek a szorongások csillapításában, és rendíthetetlenek a remények megerősítésében. A papságnak és a megszentelt életnek nagy szüksége van ezekre a tulajdonságokra, különösen ma, a járvány okozta kiszolgáltatottság és szenvedések idején, amely a jövőt és az élet értelmét illetően bizonytalanságot és félelmet keltett. Szent József szelíden találkozik velünk, mint egy „szomszédból való szent”, ugyanakkor határozott tanúbizonysága vezethet bennünket utunkon.

Szent József *három kulcsszót* mutat fel minden ember hivatása előtt. Az első az *álm*. Minden embernek az az álma, hogy életében megvalósítsa önmagát. Joggal táplálunk nagy reményeket és várakozásokat, melyeket mulandó célok – a siker, a pénz és a szórakozás – nem tudnak kielégíteni. Ha arra kérnénk az embereket, hogy egyetlen szóval fejezzék ki életük álmát, nem lenne nehéz elképzelni a választ: „szeretet”. A szeretet értelmet ad az életnek, mert felfedi annak titkát. Valóban csak akkor *van* életünk, ha *megosztjuk*; csak akkor birtokoljuk igazán, ha nagylelkűen továbbadjuk. E tekintetben Szent Józsefnek sok mondandója van számunkra, mert az álmok által, melyekkel Isten inspirálta, ajándékká tette életét.

Az evangéliumok négy álomról tudósítanak (vö. Mt 1,20; 2,13.19.22). Isten hívásai voltak, de nem volt könnyű elfogadni őket. Minden álom után Józsefnek meg kellett változtatnia terveit, és kockáztatnia kellett, feláldozva saját terveit azért, hogy annak az Istennek a titokzatos terveit követhesse, akire teljesen rábízta magát. De feltehetjük magunknak a kérdést: „Ugyan mi az az éjszakai álom, amelyben ennyire meg kellene bízunk?” Bár az ókorban fontosnak tartottak az álmokat, az élet konkrét valóságával szemben mégiscsak csekélységek voltak. Szent József mégis habozás nélkül hagyta, hogy álmai vezéreljék. Miért is? Mert szíve teljesen Isten felé irányult; készséges volt. Éber „belső füle” számára egy apró jelzés is elég volt arra, hogy felismerje Isten hangját. Ez a mi hivatásunkra is igaz: Isten nem szereti magát látványosan feltárni, szabadságunkat megsérteni. Gyengéden közli velünk terveit, nem vakít el káprázatos látomásokkal, hanem csendesen fordul szívünk felé, közelít felénk, gondolataink és érzéseink által szól hozzánk. Ily módon, amint Szent Józseffel tette, nagy és meglepő távlatokat tár elénk.

Józsefet álmai valóban olyan élményekhez vezették, amelyekről soha nem is álmodott volna. Az első álom megzavarta jegyességét, de a Messiás atyjává is tette őt; a második miatt Egyiptomba menekült, de megmentette családjá életét. A harmadik álom megjövendölte szülőföldjére való visszatérését, a negyedik álom ismét tervváltoztatásra készítette, hogy visszavezesse őt Názáretbe, oda, ahol Jézusnak el kellett kezdenie hirdetni Isten országát. Mindezen viszontagságok közepette az Isten akaratának követésére irányuló bátorsága győztesnek bizonyult. Ez történik a hivatásban is: Isten hívása mindig arra ösztönöz bennünket, hogy megtegyük az első lépést, hogy átadjuk magunkat, hogy előre haladjunk. Kockázat nélkül nincs hit. Csak ha az ember bizalommal telve a kegyelemre hagyatkozik, ha félreteszi programjait és kényelmét, akkor mond igent Istennek. És minden „igen” gyümölcsöt hoz, mert egy nagyobb terv részévé válik, amelynek mi csak részleteit ragadjuk meg, de amelyet az isteni Művész ismer és megvalósít, hogy minden élet remekművé váljék. Ebben a tekintetben Szent József kiemelkedő példa Isten terveinek elfogadására. Elfogadása azonban *tevékeny elfogadás* volt: soha nem lemondó vagy megadó: József „nem egy passzívan beletörődő ember. Vezető szerepe bátor és erős.” (*Patris corde* apostoli levél, 4). Kívánom, hogy tudjon mindenkit segíteni, különösen a fiatalokat tudja segíteni, hogy döntésükben valóra váltsák Isten rájuk vonatkozó álmait; ébressze fel bennük a vállalkozó szellemet, hogy „igent” mondjanak az Úrnak, aki mindig meglep és soha nem okoz csalódást.

Egy második szó is fémjelzi Szent Józsefnek és hivatásának útját: a *szolgálat*. Az evangéliumokból kitűnik, hogy József teljesen másokért és soha nem önmagáért élt. Isten szent népe a *legtisztább hitvesnek* nevezi, feltárva azt, hogy képes arra a szeretetre, ami semmit nem tart meg magának. Azáltal, hogy a szeretetet a birtoklás minden formájától megszabadította, nyitottá vált egy még gyümölcsözőbb szolgálatra. Szeretetteljes gondoskodása nemzedékeket ölel át; figyelmes örökődése az Egyház védőszentjévé tette. József a boldog halál védőszentje is, mert meg tudta testesíteni az élet önátadó értelmét. Szolgálat és áldozata azonban csak azért volt lehetséges, mert egy nagyobb szeretet hordozta őket: „Minden igazi hivatás önmagunk odaajándékozásából születik, ami az egyszerű áldozatvállalás érett formája. A papi hivatásban és a megszentelt életben is ilyen érettségre van szükség. Ahol egy hivatás, legyen az házasi, cölebszi vagy szüzi hivatás, nem éri el az önajándékozás érettségét, hanem megáll a pusztán áldozati logikánál, akkor ahelyett, hogy a szeretet szépségének és örömeinek a jele lenne, félő, hogy a boldogtalanság, a szomorúság és a csalódottság kifejezésévé válik” (uo., 7.).

Szent József számára a szolgálat – mint az önátadás konkrét kifejeződése – nem egyszerűen egy távoli eszmény volt, hanem a mindennapi élet szabályának számított. Arra törekedett, hogy megtalálja és előkészítse a szállást, ahol Jézus megszülethetett; mindent

megtett, hogy Jézust megvédje Heródes haragjától, sietve Egyiptomba ment; azonnal visszatért Jeruzsálembe, hogy megkeresse az elveszett Jézust; dolgozva támogatta családját, még idegen földön is. Röviden szólva alkalmazkodott a különböző körülményekhez egy olyan ember magatartásával, aki nem veszíti el bátorságát, ha az élet nem úgy alakul, ahogyan ő szeretné, annak az embernek a *készségével*, aki azért él, hogy *szolgáljon*. József ebben a szellemben fogadta el élete során a számos és gyakran váratlan utazást: Názáretből Betlehembe a népszámlálás végett, majd Egyiptomba és ismét Názáretbe, és minden évben Jeruzsálembe. Minden alkalommal kész volt arra, hogy panaszkodás nélkül szembenézzen az új körülményekkel, mindig kész volt *kezet nyújtani* a helyzetek megoldásában. Mondhatjuk, hogy ő volt a földön a mennyei Atyának a földi Fia felé *kinyújtott keze*. József ezért válhat minden hivatás példaképévé, akik arra vannak hívva, hogy az Atya szorgos, gyermekei felé *kinyújtott kezei* legyenek.

Szívesen gondolok tehát Szent Józsefre, mint Jézus és az Egyház védelmezőjére, és úgy mint a *hivatások védelmezőjére*. A szolgálat iránti készségéből fakad ugyanis az *oltalmazásra való törekvése*. Az evangélium azt mondja, hogy „József fölkel, s még akkor éjszaka fogta a gyermeket és anyját” (Mt 2,14), kifejezve ezzel is készségét és családjára iránti elköteleződését. Nem vesztegette az idejét arra, hogy a nem sikerült dolgokon boszszankodjon, hogy teljesen a gondjára bízottakra figyelhessen. Az ilyen éber és figyelmes törődés jele egy beteljesült hivatásnak, tanúsága egy olyan életnek, amelyet Isten szeretete érintett meg. Milyen szép példát adunk a keresztény életre, amikor nem ambícióinkat követjük szakadatlanul, és nem bénít meg a régmúlt idők utáni vágyakozás, hanem azzal törődünk, amit az Úr az Egyház által reánk bízott! Isten ekkor reánk árasztja Lelkét és teremtő erejét; és éppúgy csodákat visz végbe rajtunk, mint Józsefen.

Isten meghívása mellett – mely legnagyobb *álmainkat* betölti –, és válaszuk mellett – mely a nagylelkű *szolgálatban* és figyelmes gondoskodásban valósul meg –, van egy harmadik szempont, amely Szent József életét és a keresztény hivatást jellemzi, s a mindennapokat meghatározza: ez pedig a *hűség*. József az „igaz ember” (Mt 1,19), aki mindennap kitartóan Istennek és az ő terveinek csendes szolgálatában áll. Életének egy különösen nehéz pillanatában „eltöpreng” (vö. Mt 1,20). Eltöpreng, mérlegel: nem hagyja, hogy eluralkodjon rajta a sietség, nem enged a kísértésnek, hogy kapkodva hozzon döntést, nem ösztönszerűen vagy a pillanat hevében cselekszik. Ehelyett türelmesen eltöpreng a dolgokon. Tudja, hogy az élet a fontos döntésekben való állandó hűségre épül. Ez tükröződik abban a türelmes és csendes kitartásában, amelyet alázatos asztalosmesterként is tanúsított (vö. Mt 13,55). Ez a maga idejében nem ihlette meg a krónikákat, mégis számtalan apa, munkás és keresztény mindennapjait inspirálta évszázadokon át. A hivatás ugyanis – akárcsak az élet – a mindennapi hűségben válik éretté.

Hogyan tápláljuk ezt a hűséget? Isten hűségének fényében. Az első szavak, amelyeket Szent József álmában hallott, arra szólították fel, hogy ne féljen, mert Isten mindig hűséges ígéreteihez: „József, Dávid fia, ne félj!” (Mt 1,20). *Ne félj*: az Úr ezeket a szavakat hozzád is intézi, kedves nővérem és fivérem, valahányszor – bár bizonytalankodás és tétozás közepette – visszatarthatatlan vágyat érzel arra, hogy életedet átadd neki. Megismétli ezeket a szavakat, amikor – bárhol is vagy, akár próbatételek és félreértések közepette – mindennap azért küzdesz, hogy az ő akaratát kövesd. Ezek olyan szavak, amelyeket újra és újra felfedezel, amikor hivatásod útján első szerelmedhez visszatérsz. Ezek a szavak refrénként kísérik azokat, akik – Szent Józsefhez hasonlóan – hűségükkel mindennap igent mondanak Istennek.

Ez a hűség az öröm titka. Egy liturgikus himnusz a názáreti otthonban uralkodó „tisza örömről” beszél. Ez az egyszerűség öröme, az az öröm, amelyet naponta tapasztalnak

meg azok, akik az igazán fontossal törődnek: a hűséges közelség Istenhez és felebarátunkhoz. Milyen jó lenne, ha ugyanez az egyszerű és ragyogó, józan és reményteljes légkör járná át szemináriumainkat, szerzetes intézményeinket és plébániáinkat! Ezt az örömet kívánom nektek, kedves testvérek és nővérek, akik nagylelkűen Istent tettétek életek *álmává*, hogy *őt szolgáljátok* rátok bízott testvéreitekben, *hűségben*, amely már maga is tanúságtétel az elfelejtett döntések és a múltó érzelmek korában, melyek tovatűnnek anélkül, hogy örömet hagynának maguk után. Szent József, a hivatások védelmezője kísérjen benneteket atyai szívvel!

Kelt Rómában, a Lateráni Szent János-bazilikában, 2021. március 19-én, Szent József főünnepén.

Ferenc